

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények címzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre	32 korona.	Negyedévre	8 korona.
Félévre	16 korona.	Egy órá	3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centiméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok kereske dők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 korona.

Nyílttérli cikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

Harcz a fényezés ellen.

A magyar társadalomnak egyes köreiben szinte ritka egyértelműséggel hangzik fel a panasz bizonyos cikkek árának folytonos emelkedése miatt. Ez a panasz legtöbb esetben jogosult. Tény az, hogy különösen a legutóbbi időben főleg a kartellek miatt, de azért is, mert az állam a fogyasztási adókat nagy mértékben emelte; a drágulásnak vége-hossza nincs. Az utóbbi körülmény különösen a kisebb emberekre súlyosodik, míg az előbbi miatt főleg a többet fogyasztó osztályok helyzete vált rosszabbá.

Ennek folytán általános a törekvés, hogy jövedelmeinket már csak azért is szaporítsuk, mert különben nem leszünk képesek a fokozódó drágulással szembeállítani. Legszembetűnőbb ez az irányzat a fix fizetéssel ellátott egyéneknek, a kik nem szünek meg szinte napról-napra kopogtatni az illetékesek ajtaján, hogy segítsenek bajukon. Csak hogy e bajon segíteni nagyon nehéz, mert a kartellek étvágya valósággal bámulatosan nő. A szappan, gyertya, papíros, vászonmezők, tükörűveg, stb. árának emeléséhez legutóbb a csokoládé árának tetemes fokozása járult és senki sem tudta megmondani, vajjon egyszer vége lesz-e ennek a bűnös játéknak és ha igen, mikor?

A struczmadár politikáját azonban nagyon sokáig már alig lehet játszani s mi attól félünk, hogy ha a vezető férfiak a gordiusi csomót elodázzák, ez ugy állami, valamint társadalmi életünk nézve, igazán veszedelmes következményekkel járhat. Lehetetlen, hogy az adóképeség ne apadjon s alig tehető föl, hogy ilyen körülmények között a kivándorlási kedv csökkenjen, sőt azt tartjuk, hogyha az élet árát, az ugynevezett létminimumot leszállítanunk nem sikerül, nemcsak iparunk fejlődését tesszük lehetetlenné, hanem mezőgazdasági termelésünk jövedelmezősége is szükségszerűleg csökkenni fog. Ha minálunk a munkabért a kartellek és nagy fogyasztási adók folytán a munkás emelni kénytelen, természetesen, hogy az általa előállított áruk vagy uyers terményt drágábban kell eladni, különben a vállalkozó vagy gazda nem képes prosperálni.

Az árakat pedig a világpiac viszonyai állapítják meg s azokon változtatni nekünk alig áll módunkban. A punctum saliens tehát az volna, hogy a termelési költségeket csökkentjük. Ezt azonban a kartellek megrend-

szabályozása és a fogyasztási adók leszállítása nélkül nehéz elérni.

Szövetkezetekkel sokat tehetnénk, csak hogy ezek a hitlere alakultak leszámítva, annyira fejletlen állapotban vannak nálunk, hogy általános hatást várni tőlük legfeljebb évek múltán lehet. Haladunk tehát lefelé a lejtőn. Volna ugyan még egy mód, melylyel magunkat a fenyegető veszedelemtől megóvhatnók. Csak hogy ez homlok-egyenest ellenkezik azzal az irányzattal, mely társadalmunkban uralkodik. Az igények megszorítását értjük. Ha társadalmunknak főleg középső rétegei csak bizonyos fokig és bizonyos időre vissza tudnánk térni oda, a hol harmincz negyven év előtt állottunk, ha megtudnák szorítani igényeiket, akkor mintegy varázsvessző útjese alatt más irányt venne fejlődésünk. A luxusnak az a minden irányu fejlődése, melyben a főváros mutat példát, a vágyaknak az a zabolázatlansága, mely naponta száz és ezer embert dönt bukásba, megrázza fejlődésünk alapjait és idegen nemzetek adófizetőivé aljasít le bennünket.

Csupán selyem szövetekért évenként 25—30 millió koronát dobunk ki, szalagokért és selyem paszomántért 8—9 milliót, felselyemárunkért 7—8-at. Az ezüstárunk, játékszerek, csipkék kivisznék tőlünk körülbelül 15 milliót, sőt keztyűk, selyemcsipkék és czukroságok révén mintegy 11 millió koronával leszünk szegényebbek. Milliőkat fizetünk szőnyegekért, táblaüvegek és aranyműves árúkért. A női és férfiruha importját 35—36 millió koronával fizetjük meg, ugy, hogy ezeknél a cikkeknek évenként körülbelül 120 millió korona az, a mivel a külföldnek adózunk. Ezekhez járul a pamut-és gyapju-szövetek behozatala, melyek értéke meghaladja a 200 milliót.

Könnnyű belátni, hogy a szaporodó importot mezőgazdasági termékeink árával megfizetni mind nehezebb lesz. E mellett szaporodó adósságainak kamata is folytonosan nő.

Ha legalább bizonyos fokig vissza tudnánk térni az elődök egyszerűségéhez, ha kinyesnénk igényeink közül azokat, a melyek nélkül megélni éppen nem volna nehéz, ha asszonyaink beérnének kevesebb csipkével, selyemmel, arany és ezüstművel ha a serdülő nemzedék játékok tekintetében megelégednék azzal, mi bennünket egykor boldoggá tett, egyetlen csapásra megváltoznék a világ körülöttünk. Nem

változó jövedelem mellett is gazdagabbnak éreznék magukat, a szükségességtől nem vonná el a pénzt a fölösleges kiadás, jobban folynának be az adók és a léhaságok által le nem kötött nemzeti szellem alkalmasabbá válnék az igazán gyümölcsöző munkára.

Ha a társadalmunk reá volna bízható, hogy azt, a mit érintettünk, kérésztül vigye, nemcsak vagyoniilag jutnánk jobb helyzetbe, hanem megváltoznék az az erkölcsi atmoszfère is, mely bennünket körülvesz és ma a hanyatlás örvénye felé von. Könyveiben fizethetnők állami adósságunk kamatait és belepénnek a haladó, emelkedő nemzetek sorába.

Nekünk ugy látszik, hogy mindazok között a törekvések közt, melyek a legutóbbi időkben nálunk megindultak, azok közt a ligák között, melyek több-kevesebb zajjal létrejöttek, kevés van, mely több jót tehetne annál, mely a luxus korlátozása végett alkalma. Elismerjük, hogy ez ellentét a divatos iránynyal, de másrészt reá kell mutatnunk, hogy ezen a réven szegényülünk el, merülünk adósságokba és nyugtunk annak az adónak sulya alatt, mit a léha követelések és élvezni vágyás reánk ró.

Politikai hír.

Változik-e az olasz politika?

Umberto olasz király halála önként felvetette azt a kérdést, hogy vajjon a helyébe lépő új király minő politikát fog követni. Erre nézve most arról értesítenek, hogy az új király az elődje politikáját szándékszik folytatni, erre mutat az a nyilatkozat, melyet a kormányhoz intézett s melyben bizalmát fejezi ki iránta. Ebből azt következtetik, hogy Olaszország helyzete a hármasszövetségben nem változik. Olaszország a hármasszövetség államaival igen előnyös kereskedelmi szerződéseket kötött s ha geográfiai helyzete, tradíciói nem kötnék oly erős szálakkal ehhez az allamcsoporthoz, mostani gazdasági helyzete, illetőleg a gazdasági fejlődésre irányuló törekvés minden egyéb szövetséget perhorreszkáltat az olasz államférfiakkal és a józan gondolkodású politikusokkal.

Apponyi indítványa.

A párisi interparlamentáris konferencia rendes ülésén, — mint már jelentettük — nagy és általános lelkesedéssel fogadták el Apponyi Albert grófnak már ismertetett indítványát a nemzetközi sajtó szövetség szervezéséről, melynek célja a békebírásgok eszméjének propagandát csinálni.

E nagy fontosságú indítvány szövezerinti szövege ez:

„Agence de la paix” névvel nemzetközi sajtószolgálat rendeztetik be, kapcsolatban a hasonló céloknak szolgáló berni intézettel. Ez az ügynőség naponta közölni fog egy bulletint, melyet díjtalanul fog elküldeni a legtekintélyesebb lapoknak. Hogy a bulletinnek közzétételére szükséges pénz megszerzéséért, a parlamentek által választott tanácsok felhívást bocsátanak ki az összes békebarátokhoz. Ha a gyűjtött alapok nem elegendők a „béke-ügynőség” megalapítására és fenntartására, tárgyalásokat indítanak a különböző sajtóügynőségekkel abból a célból, hogy békecikliket és ily híreket lapjaikban közöljenek.”

A szerdai tanácskozást teljesen ez indítvány tárgyalása töltötte be. Banquier, Dubsmeyre képviselője után Hirsch német megbízott hangszólya a sajtó közreműködésének előnyeit a nemzetközi választott bíróságok művének végrehajtásánál.

Frederic Passy hasonló értelemben beszélt. Destournel felszólalása után Kossuth Ferencz jelentkezett szólásra. Nagyjában ezeket mondotta: Az emberiség nagy eszméi kezdtek utópiáknak látszottak. Utal az emberi jogok példájára Franciaország, amamás ország föltétebből, mely mindig világítótornya volt a humanitásnak és — mint reméli — az is fog maradni. A békeeszmé azonban nem utópia. A szükség követelménye az, melyet az összes civilizált országok éreznek, annak daczára, hogy gyakran látjuk lekedesdni a népeket a háboruért, mely azonban a győzést is tönkre teheti.

A humanitás a civilizációra törekszik és ezzel összefüggésben a békére. Minden embernek, akinek helyén van szíve, e cél elérésére minden eszközt fel kell használni, melyek közül a legjelentékenyebbek egyike a sajtó.

Ezután még Levakorszki, Ives Guyot és Stanhope beszéltek.

Most következett a szavazás, melynek eredményeként gróf Apponyi indítványát egyhangúlag elfogadták. A konferencia elhatározta továbbá Bernaert indítványára, hogy Loubet köztársasági elnöknek föliratot nyújt at.

Tegnap az összes magyar fővárosi lapok gróf Apponyi Albertnek a békekonferencián mondott fényes beszédjének méltatását tartalmazó iránycikket közöltek.

Az új olasz király.

III. Viktor Emánuel feleségével, szardán reggel 6 óra 30 perczkor érkezett Rómába. A király nagyon meglepettnek látszik. A királyné a hálókocsiban aludt s miközben a

vonat az állomáson volt, nem is zavarták nyugalmában. A városi hatóság a király kívánságára nem rendezett a pályaudvaron ünnepi fogadást.

Miután a vonat megállott, a király hadsegéde, Brusatti tábornok, leszállott a vonatról és a pályaudvaron levő miniszterekkel tudatta, hogy a királyné alszik ugyan, de a király kéri a minisztereket, hogy kocsijába szálljanak.

Saracó miniszterelnök távollétében Rudini pénzügyminiszter a kormány nevében néhány részvételtjes szót intézett a királynéhoz, a kit az egész nemzet osztatlan szeretetéről biztosított. A király, aki nagyon sápadt és izgatott volt, röviden felelt és mindegyik miniszterrel kezet fogott.

Majd a montenegrói ügyvivő szállott a kocsiba, a ki fejedelme nevében fejezte ki részvétét. Utána San Marzanó a hadügyminiszterrel lépett a kocsiba. Midőn az öreg tábornok a király kocsiját elhagyta, sürein pergett a köny harcedzett arcáról. Sem a király, sem a királyné nem aludt az éjjel.

A király csak nagynehezen tudta a királynét rábírn, hogy lefeküdjék. Viktor Emánuel maga egész éjjel fel s alá járt a kocsiban. A királyi pár Rómából táviratot küldött Margit királynénak.

A királyi pár elutazása után a miniszterek a pályaudvaron maradtak, a hol Saracco miniszterelnök megérkezését várták. Saracco reggel 7 órakor érkezett meg Monzából. A miniszterek ezután tanácskozássra ültek össze és elkészítették a király proklamációjának szövegét, a melyet sifferes táviratban küldtek el Monzába.

Viktor Emánuel király és neje szardán este 6 óra 33 perczkor érkezett Monzába. A pályaudvaron nagy néptömege várta a királyi párt és tiszteletteljesen üdvözölte. A királyi pár a kastélyba hajtattott, a hol találkozására az özvegy királynéval megrendítő volt.

Az összes miniszterek is Monzába utaztak, hogy a király kezébe letegyék a hűség esküjét. Az eskütétel után a király megfogja tartani első koronatanácsát. A király jövő kedden vagy szardán teszi le az esküt az alkotmányra. Ez az eskü így szól:

Esküszöm Isten előtt, hogy hiven megfogom tartani az alkotmányt, hogy a királyi hatalmat a törvény alapján és törvény szellemében fogom gyakorolni, hogy minden cselekedetemet, minden lépésem minden tekintetben az ország javának alá fogom rendelni. Isten engem ugy segítsen!

A király az eskütétel után beszédet fog intézni az egybegyűlt parlamenthez és ezzel az ünnepség véget ér.

Róma, aug. 3.

Abban a körülményben, hogy Brescinek czinkostársai olyan nyomtalanul eltűntek, a mi jelentős pénzbeli segítő eszközök nélkül meg nem történhetett volna, annak bizonyosságát látja az olasz rendőrség, hogy messze elágazó összeesküvés hálózta körül a szerencsétlen véget ért királyt. A rendőrség bizonyosra veszi, hogy nemzetközi összeesküvéssel áll szemben, mert régebben tudomása van arról, hogy a külföldi anarchisták első sorban Umberto ellen fogadtak véres bosszút, mert ő volt az első monarcha, a kiaz anarchizmus megtörésére javaslatot tett. Két-

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1900. Augusztus 3.

A szabadságharcos leánya.

(Vége.)

Margit pár nap mulva szomorú levelet kapott jegyessétől. A mint írja, atyja életben maradásához nincs semmi remény, habár még hetekig elviheti. Tehát atyjának nem mutathatja be az ő Margitkáját, hanem, ha a haldokló mellett kötelességet teljesítette, ő maga sietni fog látogatására.

Sötét felhőként borította el Margit boldogságának kék egét, ez a tudósítás. Még sötétebb felhők tornyosultak a házára is. A viléz magyarok magukra maradvá, nagy vitézségükkel, de kevés számmal, körülvéve látták magukat a tömeg által. Bekövetkezett az aránytalan küzdelem és végre elkövetkezett a világios gyásznap. A szomorú fegyverletételre még szomorubb családások következtek. Az elnyomók, az elnyomottak vérében kívántak fürdeni és meg lett vetve az alapja a tizerhármok emlékoszlopának.

Siratta Margit is hazáját és a hazáért elvesztett boldogságát. Forraitól a fegyverletétel után több levelet nem kapott.

Szívét marezangolta a bizonytalanságnak kétségbeeső fájdalma. Elcsúszt? megölték? avagy elfogták? Mit sem tudott róla. Hónapok, évek teltek el, Ernő csak nem jött, pedig szegény Margit most is minden este várja őt tele kötény virággal, mint találkozásuk első napján, csak hogy most nem szabadna előle, hanem elébe menne tárt karokkal, kis kötényének taralmát utjába szórna. Ott szedegéti most is kedvenc virágait

fekete kötényébe. Hat éve várja már hiába jegyessét. A kik amnesztiát kaptak, azok is haza szállingóztak, már csak Forraitól semmi hír.

Hátha ma nem hiába szedi a virágokat, egyre vigasztalja magát és várakozásteljesen néz a kapu felé.

Jó estvét szép szomszédné, hát az én számomra sohasem nyílik egy szál virág az ön kertjében? Szóltat meg a háta megett egy zömök szőke fiatalember, a szomszéd birtok ura.

— Hogy ne nyíljon az én jó barátom számára, felelt szomorúan Margit.

Mindig csak jó barát és egyéb semmi? Margit mondja csak, mikor könnyről rajtam. Ön várakoz, várjon ön is, ha igazán szeret, hisz ugy is csak egy élő halottal vezetne oltárhoz, hát nem látja, hogy össze vagyok törve, meg vagyok semmisítve.

Én látok mindent Margit, tudom méltányolni bánatát és ha lehetne, még százszorta jobban szeretném, de csak nem akarja így leélni az életét. Látja én nem kívánok egyebet, csak hogy nőmmé legyen, a többit Istenre bízom. Margit, — már a megkegyelmeztettek is haza jöttek...

Ne tovább! Szakítai félbe Margit hevesen. Ha jó barátom akar továbbra is maradni, ne szóljon s elsiétt atyjához, a ki hívatta.

— Mit parancsol édes atyám?

— Most nem parancsolok, csak kérni akarlak valamire. Kérlek nyugodj bele sorodba, sirasd meg Ernőt, mint halottadat, hisz végre mindnyájan azok leszünk. Hét éve várod őt hiába. Nézd gyermekem itt oldalodnál van egy olyan férfi, a ki feltudja fogni bánatodat, a ki nem veszi rossz néven, ha neve mindég ajkodon van és a ki egyebet nem kíván, csak hogy az övé légy, a többit az időre bizza.

Ne halaszd tovább gyermekem. Látod én és anyád öregek vagyunk már. Megfordulnék síromban, ha téged nem tudnák elhelyezve.

— De kedves atyám én várok még; Ernő még eljőhet, hebegé Margit halottalványan.

Lukább engedd, hogy zárdába vonuljak! — Oh! Én szerencsétlen! — kiált az öreg. Sem hazám, sem gyermekem ne legyen.

— Engedjétek meg várom kedves szülőim, esdekelt Margit, reszkette menvén fel apjához, hol anyjához kezett csókolni.

— Jól van, szóló most szilárd hangon az öreg. Három havi várakozást engedek még és akkor el fog dőlni, van-e leányom, vagy nincs.

A kitűzött három hó lejárt, Ernőről semmi hír sem jött. Esküvőre készültek Mezeiélknél.

Margit gépszerűleg engedte feladni menyasszonyi ruháját, feltűzni a mirtusz koszorút és fátvolt.

Megérkezett a násznép.

A násznagy karján roskadozó léptekkel haladt Margit a kocsig. A völgyény ősi szokás szerint előre ment az első kocsiában, hogy a templom ajtóban várja be menyasszonyát.

A hosszú kocsisort a menyasszonyé zárta be.

Szegény Margit, szomorú volt és elaléltan hajtá le a fejét a szép menyasszonyi csokorra, könnyeivel áztatva azt.

— Ernő, Ernő hol késel?... susogta mindegyre.

— Legyen erős hugomasszony, ne fedje, hogy a szabadságharcos leánya.

— Jól tudom, — ha nem akarnék az

lenni, most nem mennék esküvőre, hanem inkább ki a temetőbe, hideg földnek kebelére és ott bizonyára boldogabb lennék, mint így. Az idő mindent meghoz. Reám nézve semmit.

A haragok zugtak, a kocsik szép rendben haladtak a templom felé.

A völgyény, már a templom ajtóban állt, szíve boldogságtól repdesett, hogy anyai várakozás után birni fogja a vagyonos szomszéd szép leányát.

— Csak lassan hajtson kocsis, nem kell sietni, ismétli Margit mindegyre.

Néze csak urambátyám minő porfelleg van ott, egy lovas tért be... erre tart... vágat... felénk jön... haza ősz... nagy szakállá mellett veri.

— De, kedves hugomasszony, ne hajoljon ugy ki a kocsiból; ki talál esni.

— Ó az! Ernő! Ernő! — sikoltá Margit s egy ugrással a vágató lovas elé vetette magát.

A lovas házárosan helytartva paripáját, hirtelen leugrott, elég korán arra, hogy az ájtat menyasszonyt fölkapja és vele együtt a kocsiba fölgorjék.

— Vissza, haza! — kiált a kocsisnak, a násznagy uratat tekintetbe sem véve. Margit, édes Margitom! El akartál hagyni?

— Én nem... megbocsáss... de mindenki halottnak hitt s szülőim akarátának engedtem csak.

E találkozás után Margit hetekig forró lázban feküdt. Atyja perczig sem mozdult ágya mellől, folyton beszélve lányához.

— Légy erős, gyermekem; nézd, itt jön Ernő, virágot hoz kis kertedből; pár nap mulva ketten szeditek majd esküvőtökre. Jer, anya, nézd meg, mennyire javult. Szegény Ernő, Kufsteinban volt, azért nem jöhetett eddig, de most itt van.

— Ma fel is kelek, anyám. Készülőd-nöm kell az esküvőre. Ugy-e, atyus?

— Igen, gyermekem, ha az orvos megengedi.

Pár nap mulva Margit annyira javult, hogy nyugodtan hallgatta Forrai kufsteini fogságának és szenvedéseinek elbeszélését.

Midőn fölkel, anyját és Ernőt kezen fogva ment atyjához és mosolyogva szólt:

— Atyus, áldj meg minket, mert most már megérdemelte a szabadságharcos leánya az igazi boldogságot.

Beregszászy Árpádné.

Egy fiatal leány története.

— Angol regény. —

A Lauri szerzőjétől.

Az „Ellenzék” részére fordította: AMICA.

XXV.

(Folytatás.)

(49)

Lady Lauraynere fog nézni, de nem háborgatja és azután, lehetsé, hogy felfedezi, hogy az én kedves hugomat ebéd után ily korán még egy aczél idegű férfi sem közelítheti meg. Tehát, mint utolsó segédforrás, mi hozzánk ide fog jönni.

— És tetszeni fog kegyednek? — kérde Mercedes.

— Ugy mint egyéb — válaszolta az özvegy könnyedén. Nem várhatom, hogy a magas művészet értőivel minden nap találkozam.

Ez azt jelenti, hogy nem várja, hogy minden nap találkozzék olyan férfakkal, a kik kegyednek tetszenek?

— Eltalálta — válaszolta az özvegy. — Mily kellemes olyan egyénnel lenni, aki a

ségtelen bizonyítéka azonban nincsen még a rendőrszolgának s éppen ezért tartóztat le annyi embert mindenfelé, hogy ezt a bizonyosságot megszerezze. Első sorban azt a szöke idegent akarja megkeríteni a rendőrség, aki Bresci gyilkos lövései után megszökött.

Róma, aug. 2.

Lanner anarchistát, a kit az olasz rendőrség elfogott, Turinba szállították. Lanner ismeri Brescit. Az ő társaságában szállott Haver francia kikötő városban szárazföldre. Lanner egy kupében utazott Brescivel, a ki azonban állítása szerint terveiről egyetlenegyszer sem nyilatkozott. Soha egyetlenegy szót, egyetlenegy cselekedést nem lehetett hallani tőle, a mely a királygyilkosságára következtetést engedett volna.

Nasi ügyész Lannerrel a saint-vincenesei pályaudvaron beszélt és a következőket mondta neki:

— Ha tud ön az olasz király elleni merényletről, valjha be, az az ön sorsán csak javítani fog.

— Ártatlan vagyok, nem tudom semmiről, ez olyan igaz, mint a hogy élek. Csak egy szerencsétlen véletlen folytán kerültem abba a kellemetlen helyzetbe. Az igaz ugyan, hogy Brescivel érintkeztem hosszabb időn át, megosztottuk bunkat és örömeinket, az ő erszénye volt az enyém is, de azt mondhatom, hogy borzasztó tervéről nem szólt soha egyetlenegy szót sem.

— Jó, elhiszem, de nem szidták gyakran a királyt?

Lanner erre azt felelte:

— Hát lehetett valaha szavakkal megölni egy királyt?

Erre az államügyész azt kérdezte:

— Hát mit jelentenek azok az anarchista iratok, melyeket magánál találtak?

— Hát az anarchista iratban tör, revolver vagy dinamit golyó van elrejtve? Biztosítom önt, hogy a dologhoz semmi közöm. Biztosítom önt, hogy a kezem — és ezzel fölemelte a kezét — egészen tiszta ebben a dologban.

Ezzel a beszélgetés véget ért.

Monza, augusztus 2.

Brescit tegnap átkísérték a milánói fegyházba.

Adatok a székely kérdéshez. *)

A székely kérdést, kapcsolatban a romániai kíváncsiakkal, mindig helytelen alapon tárgyalják. Sok téves adatot belevittek abba megfontolatlan felületességgel, frázisokkal, s bár örömmel telik benne, hogy az felszínre került, pár év óta veszedelmet is látok abban, hogy ha a papírharcból tisztázatlan kerül ki, mert akkor félszeg intézkedések posványába merül el.

A nyár a gazda idejét jobban lefoglalja, semhogy bővebb fejtegetésekbe bocsátkozzék, s így nem a csatlakozatlan orvosságokra akarok reámutatni, a melyek a Székelyföld bajain segítenek, hanem figyelemzést akarom a közönséget, hogy a marosvásárhelyi iparkamara jelentésében egy veszedelmes állítás van s azt nem egy lap nyári vezércikkébe, vagy a közgazdasági rovatába átvette, sőt ezen helytelen állításhoz következtetéseket fűzött.

„Nem kell attól félni, hogy nem maradna ember a székelyföldi nagy és közép birtok megművelésére, mert az emberek természetből örökölt más-más hajlammal bírván, egy jelentékeny rész a földműveléstől soha el nem tér.”

Ez nem áll, a székely nem földművelő, nem is tud hozzá, de meg nem is ragaszkodik ahhoz. Ezen állításom azzal is igazol-

*) E cikkkel, ha nem is értünk mindenben egyet, közöljük, mert új oldalról nyújt adatot a székelyföldi viszonyokhoz.

magyarázat minden fáradsága nélkül megért bennünket!

— En azt gondolom — mondá Mercedes — hogy mai napra az udvarias tárgyalás megértése némi nevelést kíván. Itt a szomszédságban vannak e olyanok, akik a művészetet értik és bámulják?

— Igen, sir Laurayne Austin is egy azok közül. Ösméri ötet? — Nem? — Ő a fizikai tökéletességeit az anyjától, lady Lauraynetől örökölte, de a jellemét vagy a hajlamát nem. Ő valóban egy nagyon tisztelőre méltó derék fiatal ember.

— Kegyed olyan jó véleménynyel van róla? — kérde Mercedes, csudálkozva, hogy ha az az ifjú olyan tisztelőre méltó, miért állott tétlenül, mikor Konstanz ellen azt az igazságtalanságot követték el.

Mercedes nem tudta megérteni, hogy sir Austin azt hitte, hogy az anyjának és neki igazuk volt. Ő mindent oly kézzel fogható és szemmel látható igazságtalanságnak gondolt, hogy nem tudta elhinni, hogy valaki más nézetet legyen.

— Nekem nagyon jó véleményem van sir Austinról, — folytatta az özvegy.

Jobban bámulom, mint a többieket, kiket itt láttam. Ha megismeri ötet, maga is ugyanezt fogja mondani. Ő művelt és mai napra egy férfiról azt mondani elég. A régi módi udvarias stílus műveltség kihalt.

Ekkor az történt, a mit Hospicené előre megjósolt. Az urak bementek, a lelkész jött elől. Loftus ur egy kissé zavarodottnak látszott, mert az utóbbi husz perc alatt elhalasztotta, hogy azzal a bájos leánnyal, a ki most jött közükből, többet fog időzni. Nem volt rá ok, mondá magában, hogy ő miért töltte az egész estét Blankával. Ő annak minden kérdésére válaszolt, minden kívánsága és kérése iránt figyelemmel volt, tehát

hatom, hogy a faluban nem az a tekintély a kisbirtokosok közt, a ki legtöbb földdel bír, hanem a ki kocsmáros, marhakupez, major, szatócs, szóval kinek több pénz forog a kezén. E szerint jár ki neki a tisztelő is.

Igy van ez a munkás osztállyal is. Nem keres az mezei munkát, hanem a több keresetet és kevesebb dolgot s ott előszeretettel lesz kapus, darabot, omnibus kocsis stb. Az olyan dolgokat szereti, — hol a végzett munka a legkevésbé ellenőrizhető.

Folytathatnám a bizonyítékokat, melyek mindazt mutatnák, hogy a székely ember nem igazi földművelő elem, de azt hiszem, hogy a ki megfigyelte, annak nem kell bizonyíték, a frázis gyártók pedig aligha lesznek számba véve az illetékes körök előtt, a mennyiben jelenleg a székelyföldön léteistendő akezió, csakis a földművelési és kereskedelmi miniszter együttes működésétől várható, kiknek lesz módjuk és van akaratjuk alapos információzt szerezn.

„Hogy drágább lenne a napszám” hangzik a kikezdés második része „az egészen természetes, — ámde tessék az amugy is kis közép birtokon, sőt a nagyobbban is intenzív gazdálkodást meghonosítani s az könnyen elbírja a jobb munka nagyobb költségét.”

Jelenlegi konjungturánk közt ez a mondat is frázis, mert bár van némi igazság abban, hogy az intenzív gazdaság drágább munka erőt is meg bír — de föltétlen biztos munkaerőt kíván s ez meg nincs, — ugy hogy én ma ép ez okból nem is merem ajánlani. De másfelől az intenzív gazdálkodásnak a jó értékesítés és az olcsó pénz az alapföltétele — s ezek közül egyik sincs meg. A kamara ezzel igen futólag bántik el, — mer', hogy Európaszerte rossz pénz viszonyok vannak, — annak szentel egy, hogy úgy mondjam közhelyet, de sehol sem látom azon töprengeni, hogy mért drágul az Bécsből Budapestig 2 százalékos s onnan a székely földig hármat — avagy talán a pénz kereslet is pang?

Most még egy tényt írok le, hogy teljesen halomra döntsem ezen közgazdasági bölcséletet. A kamara elhallgatja, s én konstátálom, hogy alapos számítás mellett, Merő Kövesd vidéki, tehát borsodmegyei matyókkal arattam tavaly s hogy az idő nem hoztattam matyókat, kárát vallám, mert 110 k holdat, mely három falu közt úgy fekszik, hogy a legtávolabbi rész három kilométer mindeniktől, eirka 6000 lakóssal bír, 3 ftr 60 kr, 4 ftrtal fizetve holdját, június 10-ike óta nem tudtam learatni. Ugy, hogy ma július 30 án 50 k hold áll, pedig 18 más vidéki munkásom van s most, mikor már más aratása le van fogva, 20—25 munkás áll ki csak 6000 emberből.

Dolgozik ma a székelyföldön tót, krajnai, szegedi kubikus, hodmezővásárhelyi kőműves stb.

Hát erről nem tud a kamara?

Ugron Zoltán.

A magyar orvosi-rend tönkretévése.

Irta: Dr. Pávai Vajna Gábor, a pozsonyi m. kir. állami kórház főorvosa, az országos közegészségügyi tanács tagja.

E czim alatt egy kis füzetet vettünk, melyből közöljük a következő érdekes részeket:

Motto: Quam Diu oderunt, medicum fecerunt.

Régebben a „Gaienus dat opes” — vagyis az orvosi tudomány kincseket ad — szállóige hatása alatt az orvosi pályára sokan léptek és azon, mint ez az orvosi-rend történetéből ismeretes, valóban nemcsak társadalmilag, hanem anyagilag is fényes sikereket értek el és az tény, hogy hazánkban is az orvosi rend a 60-as évekig csak ugyan fénykorát élte.

megengedheti magának, hogy most Mercedes-sel beszéljen.

Körülnézett a szobában de a fehér csipke függönyök árnyékában álló két Ladyt nem látta. Blanka, a várakozás megtestesült képe, mosolyogva nézett fel reá és egy kis taglejtéssel félj jelezte, hogy egy üres szék van az oldala mellett. Az ifjú magában bosszankodott, de elég jó arcot csinálva hozzá, engedelmeskedett.

Mercedes és Hospicené egymásra nézve mosolyogtak.

Azután jött Sir Dixon és a mint az Edit széke mellett elhaladt, Edit az egyik metszést feléje tartotta.

Sir Dixon megállott, a metszés szépségeiről kezdett beszélni és végre az Edit mellett levő székre leült.

A két néző ismét mosolygott és a mosoly nevetésé fejlődött, midőn French ur Lady Laurayne mellett ügyesen eljőve hozzájuk csatlakozott.

Kegyedék nagyon boldognak látszanak itten — mondá.

Mi a csillagokat nézzük, — válaszolá az özvegy.

A tárgyalásra hamar és könnyen találtak tárgyat és French ur szakmájából néhány különös és érdekes adomát mondott el, a mi a két nőnek nagyon tetszett. Aztán, azt kérdezte Mercedestől, hogy énekel-e.

Igen — volt az őszinte válasz. Szeretné a hangomat hallani? Ha igen, én szívesen énekelek önnek.

A leány készsége és kedvsége tetszett French urnak; a zongorához sietett és felnyitotta.

Ha ön a hangomat jól akarja hallani — mondá Mercedes — menj-n vissza Hospicenéhez; mert én tudom, hogy az távolról jobban hangzik.

Azonban sajnós! hogy az orvosi rend fénykora nálunk az utolsó 3 évtized alatt folytonosan süllyed és ma már annyira lehanyatlott, hogy bátran elmondhatjuk, hogy Galenus többé kincseket nem ad, de nyomort annál többet és nagyon is igaz az a szállóige, hogy „a kit az Istenek gyűlölnék, azt az orvosi pályára praedesztinálják.”

Hiszen lépten-nyomon halljuk és a napi sajtó is koronként erősen feljádul, hogy az orvosnövendékek száma évről-évre rohamosan fogy és hogy a budapesti orvos egyetem jövője is kockán forog, sőt hogy azt ma-holnap be is kell zárni, mert nem lesz kinek előadni.

A statisztika ugyanis kimutatja, hogy a budapesti egyetemen az orvosnövendékek száma 1890—1900-ig 1120-ról 579-re szállt alá s ha ez ily arányban fog jövőre is csökkenni, akkor tíz év múlva már alig lesz orvosnövendék, a kinek előadásnak. De miért? Azért, mert az orvosi rend társadalmi tekintélye és anyagi egzisztenciája ma már valósággal a tönk szélére jutott, hiszen szégyenletes és lealázó az a fizetés, a mit hazánkban jelenleg egy orvos, akár hivatalos állásban, akár pedig a magán gyakorlatban kap és még erre a nyomorúságos egzisztenciára is hálafos csapást mért a kereskedelmi miniszter legújabbán kidolgozott és nem sokára életbe léptetendő szabályrendelete.

A fentebbi tervezetre orvosi szempontból nekünk a következő megjegyzésünk van: ugyanis az ellen nincs kifogásunk, hogy a miniszter ur a betegsegítő pénztárak anyagi helyzetét akarja javítani, sőt azt is szívesen elismerjük, hogy valóban szép és nemes dolog a szegény munkásnép érdekeit védeni és egyuttal oda törekedni, hogy azok, szükség esetében, betegségeik idején a megfelelő anyagi támogatásban is részesüljenek, de már az ellen határozottan tiltakoznunk kell, hogy ez a nemes törekvés és nagylelkűsködség, az orvosok vitális érdekeinek rovására történjék és hogy ezek a humanizmus köpenye alatt a végtelenségig kizsároltasának és hogy egzisztenciájuk egyszer s mindenkorra tönkre tétessék.

Az 1891-ik évi fentebb idézett XVI-ik törvényezik az orvosi gyakorlatra határozottan sérelmes volt, de a mostani tervezett módosítás, ha az teljes szövegében valóztalanul törvényavé valna — mitől az Isten ments — ugy ez a gyakorló orvosok ezreit fosztja meg a tisztességes megélhetés talajától és annyi ezer családot tesz tönkre egyszer s mindenkorra s pedig azért, mert ez az új módosítás elrendeli, hogy minden ipari vagy gyári vállalat, melynek miucsen 1000 tagja és a mely eddig külön orvost tartott tagjai számára, jövőre köteles belépni a betegsegítő pénztárba s így hány száz gyári vagy magán vállalat orvosa veszt el jól megérdemelt kenyerét, továbbá ugyan csak ez a szerencsétlen módosítás az, a mely jövőre még azt is kötelezővé teszi, hogy mindazon hivatalnokok — legyenek azok megyei, városi vagy magán vállalatok, bankintézetek, takarékpénztárak stb. hivatalnokai — kiknek évi fizetése az 1200 nem haladja meg, a betegsegítő pénztárba tartoznak belépni.

Ha ez a szerencsétlen módosítás csakugyan törvénné válnék, azt kérdem én, hogy jövőre az a sok gyakorló orvos — ez idő szerint hazánkban 4800 — kit fog győgtatni, ha mindenki, még a jobb módú hivatalnokok is köteles tagjai a betegsegítő pénztáraknak, miből teljesíti állampolgári kötelességét, miből neveli családját?

A fentebbi módosítás tervezésekor alig ha gondolták meg, hogy ezzel, annak a néhány száz pénztári orvos kivételével, hány ezer orvosnak adják a kezébe a koldus botot csupán amaz álhumanizmusból kiindulva, hogy a betegsegítő pénztárak helyzetét javítsák s hogy azok jövedelmét fokozzák, hogy új hivatalokat teremtsenek s mindezt az orvosok rovására.

Igy érthető aztár, hogy erre a szeren-

— Van kegyeden valami ami engedelmességre kényszerít — válaszolá French ur udvariason meghajlva magát.

És visszament a nyitott ablak mellett álló csinos özvegyhez.

És ekkor a Mercedes szomorú, édes tiszta hangja töltötte be a szobát. Midőn az édes hangok elhalltak, lady Laurayne elragadtatással kiáltotta:

— Oh mily szép! Édes Mercedes, magának gyönyörű hangja van! És minő érzéssel tud énekelni!

— Évek óta nem éreztem magamat ilyen szentimentálisnak — jegyzé meg French ur.

E szavakban anyi szépség és páthos van:

„Csak egy év óta, édes — Csak egy év óta.”

Mercedes hirtelen Loftus urat találta az oldala mellett.

— Mi a czime annak a dalaok? — kérde. Először történt életemben, hogy a páthoszt és bánkódást oly szépen hallottam összeolvadni.

Akkor ön nem sok gyöngéd zenét hallott — válaszolá Mercedes. Mert azokat nem lehet külön választani. A páthosznak bánkódásnak kell lenni — legalább én azt gondolom.

— Kegyeden igaza van — hagyta helybe Loftus ur — hiszem, hogy igaza van.

Anyi szenvedély és komolyság volt a hangjában, ami Mercedest meghatotta és ő mosolyogva fordult feléje.

Igazi szívesség lett volna, ha ezt tenni elmulasztja, mert ezáltal az ifjú szíve a legüröttebb imáddással szállt feléje.

Mi a szerző neve — kérde. Nem azért mintha e dalnak egy hangját valaha elfelejtettem, de szeretném az a költőt megismereni. A refrainje kísértőn fog.

csétlen pálya ma már oly kevesen lépnek és hogy csakugyan ma-holnap be is kell zárni az orvosi egyetemeket.

Nézetünk szerint az a megoldás volna a legszerencsésebb, hogy a betegsegítő pénztárak maradjanak meg és pedig szigoruan abban a keretben, a melyet az 1891-ik évi törvényezik megszab, az az, hogy csak ipari és gyári alkalmazottak legyenek kötelesek tagjai, hogy önkéntes tagok ne legyenek és hogy a szegényebb betegsegítő pénztárakat az állam segítse.

A budapesti és a kolozsvári mentő-egylet.

Az országnak két egyenrangú mentő-egyesülete van, egyik Budapesten, a másik Kolozsvárt.

A budapesti mentő-egyesület pár évvel előbb alakult meg, mint a kolozsvári. Bécsből kapta az első impulzust, a bécsi egyelet mintájára szervezkedett, sőt némi felszerelést is kapott az osztrák egylettől, egyéb erkölcsi és anyagi támogatás mellett.

A budapesti egyelet keletkezése után néhány évvel később alakult a kolozsvári egyelet. Ez külső támogatás nélkül, önmagából fejlődött ki s a közönség szeretetének, áldozatkészségének és rokonszenves támogatásának megleltő napsugara erősítette meg. Ez az egyelet se Bécsből, se Budapesttől nem kapott irányítást, sem anyagi vagy erkölcsi támogatást. Genialis kezdeményezője néhai dr. Pataki Leó, az egyetemi orvos tanárokkal és a város köztisztviselőiben álló orvosai olyan alkotásokat is létesítettek a berendezés körül, a melynek párja még Bécsben sincsen.

A budapesti önkéntes egylettel a kolozsvári egyelet barátságos érintkezést létesített annyiban, a mennyiben a havi jelentéseket és egyéb nyomtatványokat egymásnak kölcsönösen megküldötték.

Többet a kolozsvári egyelet nem kívánt és többet a budapesti egyelet sem tett. — A budapesti mentő egyelet most a múlt év nov. havától még ezt a csekély összeköttetést is megszakította és semmiféle jelentést vagy nyomtatványt a kolozsvári egyeletnek nem küld. Ennek különös története van. A m. é. nov. 19-ére ugyanis Széll Kálmán miniszterelnök orsz. mentő kongresszust hívott össze. E kongresszust a budapesti egyelet irányította. A kolozsvári önk. mentő egyelet ott egy rangba helyezték a temesvári, szabadkai tűzoltó egyletek kebelében alakult, nem orvosokból álló mentő csapatokkal. E degradálás igazságtalan volt, mert a kolozsvári mentő egyelet működő tagjainak gárdája orvosokból áll, számok a százat meghaladja, minden sűrűlítéshez orvos vonul ki, orvos tanhallgatók kíséretében. Külömbésg a két egylet között csupán annyi van, hogy míg Bpestben talán még a gyakorlatot végző redlikalai növendékek is honoráriumot kapnak, addig Kolozsvárt a szolgán és kocsián kívül minden közreműködő egészen díjtalanul teljesíti önként elvállalt kötelességét és az egylet a helyi viszonyokhoz képest, kisebb mértékben s talán kevesebb kényelemmel van berendezve.

A kolozsvári egyelet méltatlan degradálása miatt a Széll Kálmán előktele alatt folyt gyűlésen, mint azt, a Ellenzék m. é. nov. 21. számában említettük, dr. Hevesy Imre igazgató fel is szolt. Jogos és tárgyalagos felszólalása jó hatást tett a jelenvolt vidéki képviselőkre, mert közhelyesséssel és éljenezéssel fogadták azt. A kiváltságos helyzetére feltételező fővárosi mentő egylet haragját azonban úgy látszik, a kolozsvári egyelet e felszólalással magára vonta. Azóta sem jelentést, sem semmiféle nyomtatványt nem küldenek a kolozsváriaknak, dacára annak, hogy Kolozsvárról minden havi jelentést ép úgy kézhez vesznek, mint ez előtt. Ezzel dokumentálni látszanak azt, hogy Kolozsvárról minden összeköttetést megakarnak szakítani.

— Hogy a zenének ki volt a szerzője, azt nem tudom önnek megmondani — válaszol Mercedes. Az egy régi spanyol szerelmi dal, angol szavakra én tettem át.

— Ah! — mondá az ifjú egy mély sohajjal.

E pillanatban az éber Blanka a zongorához ment, mint ha a zene vonta volna oda, de valóságilag azzal a szándékkal, hogy Loftus urat a veszélyes befojásoktól eltávolítsa. Ő is nagyon szépen énekel; de az ő énekének a hatása alatt a Loftus arcza soha sem lett halványabb és a szíve verése soha sem lett gyorsabb. Az ő éneke gépies volt, a lélek hiányzott belőle.

Végre az urak felállottak, hogy távozzanak és Loftus Noel tisztelőes ur, azon este, kétségbeesetten és reménytelenül szerelmesen érkezett haza.

XXVI

Tisztelőes Loftus ur nem álmodta, hogy a világon létezzet egy olyan asszony, a milyen Mercedes volt. Lady Laurayne és annak néhány barátói nagyon szépek voltak; ő sok szép leánnyal találkozott; de olyan bűbajos lényt, a milyen ez a fekete szemű lány volt, soha sem látott. Midőn nyugalomra hajította a fejét és midőn reggel felébredt, az általa énekel dálnak a refrainje esengett a fülében.

„Csak egy éve, édes — Csak egy éve.”

Képzletében látta a leány ujjait a zongora billentyűin végig futni, látta a szép arcz derűjét és a fűrtjei között levő sárga rózsákat. Hiába próbálta magát a könyveivel elfoglalni, hiába próbálta figyelmét a munkájára összpontosítani; a piruló arcz, és a sötét szemek mosolyogtak reá és tartották fogva a gondolatait.

(Folytatása következik.)

Mi a magunk részéről nem tartjuk indokolhatónak a budapesti mentő egyelet fumiáló eljárását. Akarva, nem akarva, a műszaki szervezet és szakbeli színvonal egyenlőségét a két egylet között még csak vita tárgyává sem tehetik. Fel is tesszük *Kressz Géza* igazgatóról, a ki művelt és okos ember, a mellett eredményekben és érdekekben gazdag s az európai orvosi tekintélyek előtt köztisztviselőben álló, kiváló szakférfi, hogy ennek a mellőző eljárásnak, a mennyiben az netalán az ő tudtán kívül történt, haladéktalanul véget vet. Mert igaz hogy a kolozsvári egyelet 200 kilométerrel távolabb fekszik a fővárostól, mint a bécsi mentő egyelet. Am de *ez magyar* orvosokból álló egyelet és tudomány tekintetében egyenlő színvonalon áll, tehát meg kell becsülni, az erkölcsi kötelessége a két egyeletnek, hogy egyetértéssel egymást becsülje és a hol lehet, kölcsönösen támogassa.

K—ó.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, augusztus 3

Augusztus 1-vel új előfizetést nyitotunk lapunkra. Kérjük mindazokat, kiknek előfizetésük a múlt hó végével lejárt, szíveskedjenek azt mihamarabb megújítani, hogy a lapot továbbra is pontosan küldhessük.

Petőfi.

(1849. júl. 30.)

... A nagy szolga, a föld, megrendül alattam, Szívemk verése megdobban, megdobban, Zugó fölve nézek a rejtelmes éjbe, Fölzavarta lelkem morajló beszéde:

„Melyekben alusznak évezredek óta, A kiket elért az örök éjű óra, Tőlem kaptak életet, kik e földön élnek, Azután lassankint vissza-visszatérnek!”

De kit ma gyászoltok, mélyembe nem zártam, Mert ő nem földi volt, bár élt e világban, Ötet nem földheti egy sötét sir éje, Visszatért, honnan jött: a villamos égbé...

Elnémul lassankint szíve dobbanása, Tépődő kétség űz a nagy éjszakába, Milliárdnyi csillag gyul a magos égre, Talán ott ég köztük búszke lelke fénye!

Megállok kábulva, lelkemben zavartam, El nem tudom hinni, mit csak én hallottam, Hisz', ha ő fenn lenne Istenként az égbé: Régen szabad lenne az ő drága népe!

If. Simó Ferencz.

— **Boros György itthonn.** Boros György az unitárius theologia kiváló dekánja, ki több ideig utazott Amerikában, mint örömmel értesülünk hazaérkezett nagy utjáról. Boros dekan jó egészségnek örvend és jelenleg Előpatakun üdül. A viszonzatlás alkalmából szívesen üdvözlőjük Boros György barátunkat.

— **A kormánypart szervezkedése.** A kolozsvári kormánypart, mint egyikenfentes tagjától hallottuk, az ősszel újra fog szervezkedni. A szervezkedést szükségessé teszi az, hogy a kuriai bíráskodás folytán, a part tisztikarában és aktív vezetőiben tisztviselőnek nem vehetnek részt, már pedig eddig az egész pártvezetőség és kortesgárda nagy része belőlük telt ki. Másfelől minután az utóbbi időben a pártnek igen sok tagját elbolondította Bánffy felekeztet szereplése, tisztába akar jönni a párt vezetősége azzal, hogy a választások alkalmával kikre számíthat feltétlenül. Ez ugyan egy kissé bajosan fog menni, mert a mint Bánffy nem mer nyíltan kiállani a küzdőtérré, ugy az ő epigonjai sem fognak bizonyára a Széll-kormányval szemben nyíltan frontot csinálni.

— **Tűztöltés Kolozsvármegyében.** Kolozsvármegye járásában a tűztöltészat nagyon el van hanyagolva. A községek népe nem tud a fecskendővel bántani és a szivattyúk nincsenek gondozva és használható állapotban tartva. E miatt merülnek fel nagyobb szabású tüzesetek. Dicséretes kivételt képez e tekintetben a kolozsvári járás, melynek főszolgabírája H. Veress Károly. Itt a fecskendők minden községben jó karba vannak helyezve s a községbeliek kellő gyakorlottsággal bírnak a kezelésben. Azonkívül gondoskodnak kutakról s tűztöltészekről. Egyes községekben szervezett tűztöltészek is vannak. Igy Kajántón Pintye József r. k. tanító a parancsnok, Bonczhidán Szuchán Oszvald gépész szervezte a tűztöltészeket. A községek urai is érdeklődnek a tűztöltészek fejlődése iránt. Igy Választon Bánffy Albert báró a parancsnok s a tűztöltészat színvonalon áll, több ízben tartanak gyakorlatokat. Figyelemztetjük a többi járások vezetőit is, hogy tekintettel a forró időjárásra, igyekezzenek a fecskendőket minden községben rendezetten tartani és a községbelieket azok kezelésébe begyakoroltatni. A javítás alá kerülő fecskendőket, ha Kolozsvárra küldik, vizsgál-tassák meg a tűztöltő-laktanyán. A kolozsvári tűztöltészek utmutatása nyomán sokkal kevesebbe kerül a helyreigazítás.

— **Előléptetés.** Z. Ruzsánszky Bála, végzet tanító és a kolozsvári tud. egyetemen

orvosi karának díjnokát, az egyetemi rektora íroda segédírást léptette elő, mely előléptetést a kultuszminiszter is jóváhagyta. Ez előléptetéssel egy tehetséges és szorgalmas férfi érdemei részesültek méltánylásban. Ruzs-vánszky egyéb képességei mellett mint szép-író is hasznára volt az egyetem orvosi karának. Az orvosdoktorok diplomái az ő szép kalligráfiáját dicsérik.

— **Kirándulás családoknak a runki szoroshoz.** Vasárnap reggel 5 óra-kor indulás kocsikon a sétatéri kioszk előtti útról, hova reggel fél 5-től minden kocsit összegyűlt. Indulás Magyar-Fenes, Szt.-László, Alsó-Jára felé; utközben a pécsi vár megtekintése. Reggeli Járában, hol readev vendéglő van. Továbbmenés 10 órakor Borrév-nék a szép szurdoki hegyszorulatban, az Aranyos mentén Nagy-Ölök faluig. Itt megpihenés, ebéd, fürdés s a egyszerű szikla-szoros megtekintése a cseppkőbarlanggal. Hazaindulás délután 4 órakor. Fedeles kocsit 7—8 főt 3—4 személyre, közönséges szekér 5 főt egy napra. Élelmeyzésről ki-ki maga gondoskodik. Hangay Öktáv elnök. Rákóczy-ut 1. sz.

— **Szolgabírói járás szolgabíró-ság nélkül.** Érdekes találkozás a véletlennek, hogy az udvardi járás szolgabírói hivatalának összes tagjai hadilábra helyezkedtek. Be lett hívva a főszolgabíró, a szolgabíró, a közigazgatási gyűjtemény, sőt még a járási írnok is s így, ha a dolog katonák akarata szerint történne, csupán a hivatal-szolga maradna otthon. Komárom megye alispánja azonban lépéseket tesz, hogy a szolgabírói hivatalnak legalább két tagja az ide-i fegyver-gyakorlat alól felmentessék.

— **Tüz Györgyfalván.** Tegnap már említettük, hogy Györgyfalván tegnap délelben tűz ütött ki. Az egész község a mezőn dolgozott, a mikor a felső utcában Várady Istváné telken a szalma tüzet fogott. Gyenge szél uralkodott, mely elcsúszta a tüzet és csakhamar lángba borult a ház, pajta és disznó ól. A tűz rohamosan átcsapott a Váradi István telkére ott is meg gyult a szalmás ház, csűr és pajta. Innen a Várady Márton házat borította el a tűz, leégett a gabonása, szalma készlete, istállója és szinje. A házak körül levő gyümölcsfák a pom-pás almák, körték megsültek. Az irtoztos tüvész láttára a község nem vesztette el a fejét, hanem a falu apraja, nagya dereka-san hozzá látott a szomszéd telkeken levő házak megvédéséhez. Nagy szerencse volt, hogy a községi fecskeendő a tömlőkkel együtt jó karban volt és mintegy 50 méternyire bővíztű kútra szerelhették a szivattyút, melylyel ügyesen bánni tudott a község értelmes népe. Ezzel és eszebrékkel s más vizes edényekkel szorgalmasan öntözték s megmentették a szomszéd épületeket, melyeknek előnyére vált az is, hogy minden telk gyümölcsfákkal vannak beültetve. Délután 5 órakor érkezett meg a kolozsvári fizetéses tűzoltóság is Körösy József alperancsnok vezetése alatt. A helyszínrre érkezett csapatban részt vett Szakál Gábor szertárnok, Blahunka Lajos, Szapannos Sándor, Fazakas Ferencz, Bara László és az egyet titkárja. Egy fecskeendővel és kocsival jöttek ki és hozzá láttak nyomban az oltáshoz ők is. Hankó Veress Károly főszolgabíró két esendőrel is kivonult s rendelkezett, hogy az elővigyázati rendszabályok betartassanak s az oltás gyorsan eszközöltessék. A házak a bécsi, adriai és az első magyar ált. bizt. társaságnál biztosítva voltak. A tűzoltók este fél 11 órakor érkeztek vissza Kolozsvárra.

— **Az állatorvosi közszolgálat államosításáról** alkotott 1900. évi XVII. t. cz. — a mint biztos forrásból értesülünk — legkésőbbben január elsején lép életbe s az állatorvosok kinevezése pedig még az ősz folyamán fog megtörténni. Az osztrák állatorvosok egyesületének hivatalos értesítője, a „Thierärztliches Centralblatt“ vezércikkében Toscano bécsi városi főorvos a többiek között azt mondja, hogy „a magyar viszonyoknál fogva az államosítás óriási előnyökkel fog járni, mert az ujonnan alkotott törvény az összes kulturálmok elé fogja Magyarországot helyezni állategészségügyét illetőleg. Ép ezért kellemes kötelezettséget teljesítünk, midőn a szomszéd államnak e nagy alkotásához szerencsét kívánunk.”

— **Gyümölcs termés Kolozsvár közelében.** Kolozsvárt a késői nagy tönkre tett mindenféle gyümölcsöt. A feleki hegy lejtőjén a Györgyfalva felé elnyúló völgyben a gyümölcsfák dusan vannak megrakva. Körte, alma, szilva, dió ezen a vidéken nagyon bő termést ígér.

— **Magyarország mint Kánaán.** Tíz, tizenöt év alatt Magyarország Kánaán lesz gyümölcstermes tekintetében. Téjjel, mézzel folyó országunknak nem lesz párja heted-hét országban. A romániai zsidók ép úgy érdemesnek fogják tartani 40 évig bolyongani a pusztában, hogy végre az igéret-földére, Magyarországra jussanak, mint a biblia szerint a hogy vándoroltanak, midőn kiköltöztenek Egyiptomból, a hol tudvalevőleg nem fért rájuk a dolog. A belügy-miniszter a kereskedelmi és a földmívelés-ügyi miniszterrel egyetértőleg szigorúan foganaiba vétele a közutak széleinak gű-

mölcsfákkal leendő befásítását. Ez a befásítás kezdetét vette minden vonalon. Az állami utakon Tordaaranyos megyéből kiindulva Kolozsvár-felé tartanak. Bánffy-Hunyad felől is Gyalun innen vannak már a befásítással. Az állami utakon kívül befásítanak minden törvényhatósági és közési utat. Befásítják a határreszek és dülök összes székterüleit is. Kolozsvármegye nádasmenti járásának több községében a vicinális és dülök-utak már be vannak fásítva. A munka irányításánál az állami tanítók nagy buzgalmat fejtenek ki. A községek magyar népe is gond-
dal és szeretettel ápolja és őrzi a csemetéket. Örízheti, mert a megyei és közési út mentén levő fák gyümölcse a község hasznára lesz. A gyümölcsfák termése állandó egészséges friss gyümölcsessel fogja ellátni a falu népét, a mi a lakosság táplálkozására és egészséges fejlődésére nagyon jó hatás-sal lesz. Azon felül az eladott gyümölcs a községnek annyit fog jövedelmezni, hogy ah-ból az utmunka kitelik, sőt még adóba is pótolhatnak belőle.

Minden község számára faiskolát rendeznek be. A faiskolai telkek már ki is van-nak jelölve és be vannak kerítve. Rendsze-res üzem terv szerint fogják ezekben a gyü-mölcse csemetéket nevelni. A csemeték egy része az utakra adatik ki, egy másik részét a község lakói között fogják kiosztani, elül-tetés végett. Kerületi gyümölcs tenyésztési felügyelők fogják irányítani a községeket arra, hogy milyen gyümölcsfákat ültessenek a mennyiben a tenyész viszonyok néhol dül-
lönként változnak. Az utak mentén alma, körte, szilva és diófákat fognak ültetni. Mi-után minden kilométer uton kétszázat meg-haladó élő fa lesz, elképzelhető mily renge-teg gyümölcse lesz Magyarországnak s gyü-mölcs érés idején milyen dusan terített Ká-naán lesz egész ország.

— **Merénylet a sah ellen.** Párisból táviratozzák, hogy a persa sah ellen ma reggel merényletet követtek el. Muzaffer ed Din sah ma reggel korán távozott a szuverén hoteljéből, a hol kíséretével együtt szállása van. A járókelők tömegéből egy orosz ember rávetette magát s törét a mellébe akarta döfni, a sah azonban idejekorán ész-revette a támadót s nyakon ragatta. A következő pillanatban néhány hatal-mas pofon csattant el. A nap fia sa-játkezüleg jobbról-balról főpofozta a merénylőt, azután revolvért szegzett reá. Most már rendőrök is jöttek s a merénylőt letartóztatták. A sahnak semmi baja se lett, még csak meg se ijedt. Érdekes, hogy már harmadnapja híre járt, hogy a sah ellen merénylet készül. A sah akkor Neriman khán bécsi perzsa követtel és keleties fényű kíséretével a kiállítás látogatta meg. A kiállításon nagy tömeg sereglett össze s a rendőrök elfogtak egy züllött kül-sejű perzsát, a ki rongyos övében népe szokása szerint tört hordott. Már ak-kor azt beszéltek mindenütt, hogy a rendőrség megakadályozott egy merén-yletet, a melyet a sah ellen terveztek.

— **Látogatók Kolozsvárt.** Messze vidékről, Salgotarjánból jött egy társaság Ko-lozsvárra, hogy a város nevezetességeit meg-szemlélje. Itt megnézték a sétatért, a Beth-len-bástyát, a Fellegvárt, s azután az erkele-muzeumba tértek be és természetesen átnézték a nagy idők gyűjteményét tártaban mindent. Együttal sajnálatukat fejezték ki, hogy a történelmi emlékekben oly gazdag Erdély mult-jából az erkele muzeumon kívül nincs az idegenekre nézve hozzáférhetővé tett gyűjtemény, a mi az erdélyi részek főhelyét, Ko-lozsvárt felkereső idegeneket nagyon elso-morítja s egy kellemetlen csalódással hagy-ják el e hajdani fővárost. A muzeumot most naponta sokan keresik fel látogatók. Ezek közül felomlítjuk a következőket: Koháry An-talné, Koháry Margit, Koháry János, Salgó T., Helmezy Agoston stb.

— **Natalia és Sándor király.** A szerb nép nagy érdeklődést tanusít Natalia exkirályné magatartását illetőleg. Natalia mindeddig nem gratulált fiának oljegyzéséhez, sem véleményét nem nyilvánította: miként gondolkozik a házasság felől. Annyi köztu-domásu, hogy Natalia levelet írt egy belgrádi nőismerősének, aki egy belgrádi jótékony-sági negyület védnökségére kérte fel Nataliát, melyben a többiek közt ezt írja:

„Az egyetlen kötelek, a mi engem még Szerbiához fűzött, fiam, Sándor király volt. — Minthogy azonban ő nem tartotta érdemesnek három esztendő óta anyfi íra-radságot venni magának, hogy nekem írjon, az ő országához sincs többé semmi közöm”. A belgrádi nők üdvözlő táviratára pár rideg szóval modott köszönetet.

— **Az osztálysorsjáték húzása.** Az osztálysorsjáték húzása a következő számok huzzattak ki:

90,000 koronát nyert: 2407.
20,000 koronát nyert: 17461.
10,000 koronát nyert: 48457 78090
98947.
5000 koronát nyert: 45862 49897
92668.
2000 koronát nyertek: 11457 19204
70928 77877 93939.
1000 koronát nyertek: 2072 2368
16562 71333.

500 koronát nyertek: 788 2196 4252
7224 7471 9051 9620 14773 17523 25361
25582 32787 38600 40806 41099 41549
43474 43699 47184 48330 67339 68353
69648 73980 78897 80332 81046 81984
83554 87113 88942 92509 96927.

— **A burok veszteségei.** A West-minster Gazette című angol lapnak egyik pontos olvasója lelkiismeretes figyelemmel olvasta és tartotta számon a lapok tudósítói-nak jelentéseit a burok veszteségeiről. A napokban végre rendezte adatait s kitűnt ekkor belőlük, hogy a burok mind a mai napig 250,000-nél több emberüket vesztet-ték el a háboruban. Minthogy azonban a burok seregét elejével is legfeljebb 50,000 emberbe becsülték, fölülte kíváncsi most a jó olvasó, hogy hát mi lett azzal a többi 200,000 sebesülttel és halottal, hogy micsodás emberek is azok, a kik még ma is an-nyí galibát tudnak okozni a 235,000 emberre rugó angol seregnek, Nagyon jellemző ez a felajdulás arra a lelkiismeretességre, a melylyel a angol lapok olvasóikat a dolgok igaz állásáról tudósították.

— **A mozgó járda.** A párizsi kiállít-ás egyik nevezetessége tudvalevőleg a mozgó járda, amely a közönséget végigszállítja a kiállítás területén. Most a kincstár kelle-metlen meglepetésben részesítette a vállala-tot. Csempészlet címen indított keresetet a mozgó járda ellen, mint oly közuti közleke-dési vállalat ellen, amelynek nincs kellő en-gedélye. Két év óta beszélnek a mozgó jár-dáról, ország-világ láttára készült és most még csempészetről beszélnek. A kincstár a járda minden alkotórészét külön járműnek te-kinti, amelyre 100—1000 frank bírságot rő, úgy hogy — a bírság összege 843,000 frank lenne. Az ügy most a bíróság előtt van, amely a tárgyalást nov. 3-ra tűzte ki.

— **A vörös kalap.** Egy lausannei újság olvasója azt írja, hogy ő tropikus országokban utazott 38—40 fok melegben, anélkül, hogy a forróságtól valaha megfájtult volna a feje. Ezt pedig annak köszönhet-te, hogy kalapját vörös szövettel vonta be és ha ez volt a fején, akár selyem, akár vászon vagy pamut volt ez a vörös szövet, a legfor-róbb napsugarakat is kibírta. Svájcban a parasztnők, ha künn dolgoznak a mezőn vörös kendőt kötnek a fejükre, mely szin-ritük jobban megvédi a napsugarak ellen, mint a szalmakalap.

— **A kis király házassága.** A fiatal szerb király a hogy látszik nem sokat teke-tőrizik a lakodalmával, legújabb hírszerint az esküvője e hó 5-én délelőtt 11 órakor lesz a belgrádi főszékesegyházban. A szerb kormány és belgrádi lakosság körében nagy örömet kelt, hogy az orosz cár elfogadta az egyik tanu tisztjét a király házasságánál. A görög keleti rítus szerint az első tanu közeli rokonságba lép a házaspárral s kötele-ségévé válik a születendő első gyermeknél a komaságot elvállalni. Az orosz cár magatar-tása nagy hatással van a diplomáciai vi-szonyokra és már is tény, hogy az orosz ügyvivő, *Manzurov*, a legnagyobb szerepet játszza a belgrádi konakban, amelynek leg-
gyakoribb vendége. Az ország népe immár belenyugodott a király házasságába, mert azt hiszi, hogy jobb jövő vár rá. Belgrád lakossága is fölmelegedett tegnap óta már minden házban ott leng a nemzeti lobogó. A belgrádi főszékesegyházban vasárnap megtar-tandó esküvőre máris nagyban készül a la-kosság.

— **A romániai zsidó kívándorlók.** Az Agenie Roumaine jelenti: A kívándor-lott zsidók tömegesen térnek vissza. A román hatóságok ingyen ellátják őket segélylyel és pénzszel, miattal illetőségi helyükre utaznak. A különböző országokból visszautasított és a kormány költségén hazaszállított zsidók száma több háromezernél. Románia képviselői Bécs-ben, Frankfurtban és Rotterdamban közben-jártak az illető kormányoknak, hogy a zsidók ott maradhassanak, míg segélyt érkezik ré-szükre, mely a továbbutazást lehetővé teszi. A román konzulok érintkezésbe léptek az izraelita és egyéb segélybizottságokkal és maguk is gondoskodnak segélyszöközökről. A belügyminiszternek a prefektusokhoz július 30-án intézett körlevele azt a felhatalmazást tartalmazza, hogy a zsidók mező városokban, még ha azok falusi községek jellegűek bir-nak is, feltétlenül tartózkodhatnak. A való-ságos falusi községekben a tartózkodás meg van engedve minden zsidónak, a ki katonai kötelezettségének eleget tett és valamely kézműipar vagy más ipar üzésére elegendő kis tőkével rendelkezik.

— **Hangverseny Korond fürdőn.** A mult hónap 29-én a székelv-udvarhelyi dalárda nagy sikerrel hangversenyezett Ko-rond fürdőn. Ez alkalommal a vidékről is igen sokan gyűltek össze a program meg-hallgatására. S a válatot mutattak be: Rászó Margit kisasszony, ki Pázmán lovagot, Sze-merjai Károly, kiaz Anyós című monológot adta előt igen sikerülten. Nagy hatással sa-vallt Zenglyiczky Károly, a széles körben is-mert kiváló dalártdista, kinek művészi színe-zését különösen az epikus darabok distin-guált műnásainak kimutatásánál frenetikus tapsal szokta honorálni a hallgató közönség. Közben a dalárda szebbnél-szebb magyar da-lok bemutatásával kedveskedett. Ez is foly-ton fokozta a jókedvet, mely különben a Ko-rond-fürdőn állandó fűszerzője a fürdői életnek.

A dalárda több erdélyi fürdőn szándé-kozott hangversenyt rendezni, sok helyen meghívás folytán, melyet több versenyen ara-tott és ezért elterjedt jó hírneve következté-ben örömmel veszi tudomásul mindenki, kinek módjában van érzéssel, kiváló praecisitással előadott igazi magyar darabjainak meghalla-tásával élvezetes estéket szerezni.

— **Anarchista merénylet vasuton.** Affalínov herceg és neje, kik Berlinben a Central Hotelben vettek lakást, a következő itokzatos történetet mondák el a Berl. Ta-
ebl. tudósítójának: A hercegi pár, a mi-

kor Kievből elutazott, a vasuti kocsiban egy magas állású idősebb úrral ült szem közt. Mellettük egy elegáns fiatal ember ült, a ki Rigában az idősebb úrral beszélgetett. A mi-kor este lett, a fiatal ember az ablakhoz lé-pett, miközben érintette szomszédját, a ki halkan felsikoltott. A fiatal ember bocsa-na-tot kért azzal, hogy habátjában biztosra tū volt. A legközelebbi állomáson a fiatal em-ber kiszállt, az öreg ur pedig lefeküdt. Mosz-ta állomáson egy másik ur szállt be, a ki, hogy leülhessen fel akarta keltetni az öreg urat. Az öreg ur nem felelt. Halott volt. Az-onnal jelentést tettek a dogolról és orvost hittak, ki a halott karján egy kis szurási se-bet konstatált, melynek a szélei feketék vol-tak. Ekkor eszébe jutott a hercegnék az elegáns fiatalember és az öreg ur felkiáltá-sa, a mikor ezt karját érintette. Ugy az or-vos, mint a herceg meg van győződve, hogy az öreg anarchista merényletnek esett áldozatul.

— **Követeljük mindenütt Emke-gyujtót.**

Mulatság.

Kolozson, 1900. Augusztus hó 4-én a fürdő vendéglő helyiségében hangversennyel egybekötött zártkörű táncestélyt rendeznek. A rendezőség áll: Ifj. Hankó Vilmos elnök, Deaky Iván alel-nök, Malachowsky László pénztárnok, Nagy Zoltán ezgyánybíró. Misor a következő lesz: 1. Szavalt, tarja Asztalos Ella. 2. Czimbalom, előadja: Kő-váry Arthur. 3. Ének, előadja: Dr. Halász Jánosé, cimbalmon kíséri: Kőváry Arthur. 4. Zongora előadja: Malachowsky Máténé. 5. Vig monolog, előadja: Botos Imre.

Gyászrovat.

Pálffy Mariska a kolozsvári Mária Va-léria-árvaház r. tanítónője életének 26., ta-nítónői kivatalának 8 évben. hosszas szen-vedés és a haldoklók szentségének felvétele után csendesen elhunyt. A „Mária Vália-ria” árvaház egy díszes kocsorut küldött a rava-talra, őszinte részvéte jeléül.

Jótékony-ság.

Nyilvános köszönet és nyugtázás. Az Erzsé-bet Mária vörös-kereszt körház javára a sétatéren rendezett néptümpély összes bevétele 2200 kor., 67 fillér volt, melyből levonva a kiadásokat a körház felszerelési céljaira maradt 1467 korona 73 fillér.

Felülfizettek: Hegedűs Sándor miniszter ő nagyméltósága 60 kor., br. Wesselényi Istvánné 10 kor., gr. Kornis Berta 4 kor., Valaki 50 fillér. A választmány leghalásabb köszönetet mond mindazoknak, kik szívesek voltak az ünnepély — áradást és sok utánjárást igénylő — rendezés-ben oly nagy lelkes buzgalommal közreműködni, valamint a pénztáraknál, szerencse keréknél, szerencse kocsaraknál, jósdánál, konfetti árulásnál, pezsgő-sorsolásnál; mézes-kalács sátonál, stb. miködött t. urasszonyok és kisasszonyoknak, kik mindnyájan szíves ly akarattal tevékenykedtek a jótékonycél érdekében.

Külön köszönettel tartozunk az EKE. kerék-pár osztályának, illetve azon urhölgyek és urak-nak, kik a díszes, virágos-kerékpár korzóban részt venni szíveskedtek.

Hálás elismerésünket nyilvánítjuk: a városi hatóságnak a sétatér átengedéseért, hirdapjaink t. szerkesztősegeinek készséges és jóakaró támo-gatásukért, — a m. kir. 21. honv. gyalogezred és a cs. és kir. 51. gy. ezred parancsnokságainak, illetve zenekarainak valamint a vasuti zenekar t. tagjainak.

A jótékony czélra való tekintetből az ün-nepélyhez szükségesek kellekék árából többen lé-nyeges kedvezményekbe részesítették az egyletet: Reinbold A. 80 fill., gr. Eszterházy M. 80 fill., N. 10 fill., N. N. 20 fill., X. X. 40 fill., mind-ezeket hálás köszönettel nyugtázzuk. Stief Jenő és társa, Gombos Ferencz nyomda tulajdonos, Ince Elek könyvkötő, Györke József asztalos, Kardos Vilmos aranyozó, Lakatos József kereskedő, Havas Ármir kereskedő, Kohn Zsigmond hirdetési vállalat intézője, Szechliczky György pékmester uraknak, valamint Kristó József urnak, ki 30 drb. szépen faragott papírvágó fakést ajándékozott.

A vörös kereszt egylet kolozsvári választ-mánya nevében.

Kolozsvárt, 1900. jul. 31-én.

Gr. Bánffy György, Dr. Benel János,
elnök. titkár.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” távirati, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.

A szerb pátriárka lemondása.
Budapest, aug. 3.

Brankovics György szerb görög-keleti pátriárka, mint a „Kel. Ért.”-nek Karlóczáról írják, az év végével állá-sától megválni szándékozik s egészen visszavonul a magánéletbe. Környezete előtt a pátriárka úgy nyilatkozott, hogy ráunt azokra a támadásokra, melyeket ellenségek évek óta következetesen el-lene folytatnak.

A kórházi főorvosok mellékfog-lalkozása.
Budapest, aug. 3.

A tanács nemrégiben kimondotta, hogy a főváros közközházaiiban alkalmazott főor-vosok más intézetnél orvosi, vagy főorvosi minőségben nem működhetnek. S nyilatkozat-tételre hivta fel a szóban forgó főorvosokat, hogy jelentsek be, melyik állásukat tartják meg: a fővárosnál viselt tisztségüket-e, vagy

a másikat. Már valamennyi felszólított betör-jesztette jelentését, a mely szerint mindenki készséggel lemond mellékfoglalkozásáról s most egy egész sereg emberbaráti intézmény van főorvos nélkül, mivelhogy a legtöbb ily-nemű társadalmi intézménynél alig van a főorvosnak valami csokély fizetése.

A kínai forradalom.

London, augusztus 2.

A francia követséget, a mely most romokban hever, aláaknázták a kínaiak Pichon francia követ azonban mind-járt az ostrom első napján az angol követségre menekült. A legnagyobb veszedelem Pichonékra nézve az volt, hogy a követséget fögyújtották. Hogy az angol követséget elpusztítsák, attól sem riadtak vissza a kínaiak, sőt az angol követség szomszédságában levő Hanlin akadémiát is, amely egyike Khi-na legszentebb épületeinek és pártalan könyvtárt foglal magában, fögyújtották. A pekingi székesegyházban körülzárt európaiakról semmit sem tudunk. Ele-sest 56 idegen, köztük 5 angol, 7 olasz 4 orosz, 10 német, Thomann kapitány négy más osztrák-magyar alattvalóval, 7 amerikai, 8 japán és 11 francia, 138 idegen megsebesült. A követek és követségek tagjai, ugyszintén családja-ik jól vannak. Az európai kolónia egészségi állapota jó.

Pétórvár, aug. 2.

A hivatalos lap ezt írja: A kínai eseményekről érkező hírek azt bizo-nyítják, hogy a pekingi kormány egé-szen tehetetlen a nehány tartomány-ban kiüttő lázadással szemben és hogy a rend helyreállítása nagyon nehéz. A dolgok illetén állása arra indította a császárt, Kina egyetlen törvényes uralkodóját, hogy II. Miklós csárhoz for-duljon közbenjárásért. Kvang-Szu csá-szár II. Miklós csárhoz július 3-án in-tézt táviratában a zavargásokat rossz-indulatú bujtogatásnak és a kereszte-nyek ellen való gyűlöletnek tulajdonítja, azután pedig ezt mondta: Mikor a zen-dülés kitört, már késő volt megtörli rendszabályokhoz nyulni. A nép álta-lános izgatottsága már sokkal nagyobb volt, semhogy erőlyesen közbe lehetett volna lépni. Ugy a követéségek, mint a szabadkikötőkben levő európaiak a leg-nagyobb veszedelemben forogtak. A fölkelés általános volt. Az európai kor-mányok azt gyanították, hogy a csá-szár engedékeny a lázadókkal szemben és harcra késültek Kina ellen.

Kvang-Szu császár azután a 200 éves orosz-kínai bízottságra hivatkozik és arra kéri II. Miklós czárt, hogy ad-jon neki tanácsot Kina megmentésére és mindjárt maga vegye kezébe a kez-deményezést. A czár választát jul. 3-án közölték a kínai császárral a pétórvári kínai követség után. A válaszban azt mondja az orosz czár, hogy fölültebb sajnálja a mennyi birodalomban törté-nő dolgokat, mert azok súlyos követ-kezményeket vonnak maguk után. A pekingi helyzet felől való teljes tájéko-zatlanság, az orosz és más diplomá-czai képviselők, valamint az orosz és más európai alattvalók sorsáról szóló hírek teljes hiánya megnehezíti a Kina érdekében való közbenjárást. Orosz-szág törekvései csak egy czélra irányul-nak: arra, hogy előmozdítsák a kínai birodalom nyugalmanak és rendjének helyreállítását. Az orosz kormány, a melyet Kina iránt való régi barátság vezet, kívánja, hogy Kina hárítsa el a komplikációk veszedelmét, a mely fe-nyegeti. Oroszország e tekintetben min-denkor kész a törvényes kínai kormányt a lázadás elfojtásában támogatni. A czár reméli, hogy a kínai császár felelőssé-gének teljes tudatában, mint az államha-talom legfőbb feje, a legerélyesebb rend-szabályokhoz fog nyulni a rend helyre-állítás és nemcsak az orosz, hanem minden más Kinában élő európai álatt-való életének és vagyonának biztosítása végett.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Naponta friss töltésű

Valódi Kóbányai sör.

Egy nagy palacska

15 kr. (30 fillér)

SZELE MÁRTON,

fűszer-füzletében.

Főter.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvári kts. kir. törvényszék 1899 évi 291. sz. végzése következtében Sipos Gábor kolozsvári ügyvéd által képviselt kolozsmegyei takarékpénztár javára Many Józif s társai ellen 160 kor. s járul. erejéig 1900 évi május hó 4-ikén foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 796 koronára becsült következő ingóságok u. m. I., Szumrudukán Jozifnál 1 szekér, 1 törökbuza kas, 2 ökr-tinó, 1 szekér széna. II., Podár Manailánál 2 tehén, 22 véka törökbuza, 18 véka buza, 4 juh nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a kolozsvárvidéki kir. járásbíró 1900 évi V. 291/2. számú végzése folytán 160 kor. tőke-követelés, ennek 1899. évi március hó 3. napjától járó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 60 korona 97 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig adósok lakásán Ajton községében leendő eszközökre 1900. évi augusztus hó 7. napjának délutáni 10 órája határidőül kitétik; és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvényzék 107. és 108. §§-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsárán alul is elfogtak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülhagytatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1900 évi július hó 10. napján.

Lőrinczi Károly,
kir. bír. végrehajtó.

Erdélyrészi tizenharmadik**Tenyészállatkiállítás és Tenyészállatvásár**

használati lóvásárral, díjazással és gazdasági gép, szerszám és kellékek bemutatásával összekötve.

A nagym. m. kir. földművelésügyi miniszter ur erkölcsi és anyagi támogatásával rendezi

az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ állattenyésztési és állatkiállítási szakosztálya.

Kolozsvárt,

1900 aug. hó 31., szept. 1., 2. és 3-án, a sétátéren.

A kiállítás osztályai és díjai a következők:

I. osztály. *Tenyészlovak.* A) Méneseslovak részére a díjak összege: 2000 korona. B) Gazdaságilovak részére a díjak összege: 1500 korona.

II. osztály. *Tenyészszarvasmarha.* A) Erdélyi magyar fajták díjainak összege: 5000 korona. Csak tisztavérű állat díjazható. B) Erdélyi hegyi barna riska fajták díjazására: 200 kor.

III. osztály. *Bivaly.* Díjak 500 korona értékig.

IV. osztály. *Juh.* Díjak összege: 400 korona.

V. osztály. *Baromfi.* Díjak 500 korona értékig, (ebből galambok díjazására 60 korona).

VI. osztály. *Külföldi pályázat.* A tenyészállatkiállítással kapcsolatosan kettős fogat díjazás tartatik. Díjak összege 600 korona.

Hogy a rendező bizottság a részvétel mérvéről idejekorán tájékozva legyen, a bejelentések 1900 július 15-től, csakis augusztus 15-ig bezárólag fogadtatnak el.

A fenti kiállítással kapcsolatban és egy időben Kolozsvárt, a Lövölde termében és kertjében rendezendő

Gazdasági gép-, szerszám-, kellékek-, anyagok-, termények és termékek bemutató kiállításának

programja és főbb tudnivalói:

Kiállíthatók: a) Mindennemű gazdasági gépek: Ékek, vetőgépek, arató és cseplőgépek, malomszerkezetek, tejgazdasági, baromfitenyésztési, méhészteti, selyemtermelési, szőlőszeti, borászati, gyümölcsészeti és más gazdasági mellékágazati gépek és felszerelések stb. b) Észközök és szerszámok. c) Kellékek és anyagok: Vetőmagvak, műtrágyák, gazd. vegyszerek (robbanók kivételével), állatgyógyászati stb. d) Termények és termékek: Gabona, hüvelyes és takarmánymagvak; mezőgazdasági termények; mezőgazdasági háziipari készítmények stb. e) Mezőgazdaságot érdeklő új találmányok. **Bejelentések** a kiállításra, a helypénznek egyidejűleg való beküldése mellett, legkésőbb 1900 évi augusztus 20-ig fogadtatnak el. Ugy a bejelentések, mint a helypénzek: „Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatalának Kolozsvárt“ cimen küldendők. **Helypénzek:** a) A fedett és zárt nagyteremben négyzetméterenként 5 korona, b) A szabadban négyzetméterenként 3 korona, 10 négyzetméteremen felül bejelentésnél az egységárak 20 százalékkal, 25 négyzetméteremen felül 30 százalékkal olcsóbban számíthatnak. Kiállítás díszekbevetel kapnak. E kiállítás — kívánatra — tovább is nyitva fog tartatni!

Mindkét kiállításra programot és bejelentési iverket küld — kérésre: „Az Erdélyi Gazdasági Egylet Titkári hivatala Kolozsvárt.“ 737. 2—10.

ELSŐ KOLOSVÁRI**CAPRICE MULATÓ**
a Biazini-szállodában.**Ma és mindennap****NAGY VARIETE ELŐADÁS**

a következő elsőrangú művészek közreműködésével:

Hans Berger száj-harmonika és állat-imitátor művész.

Lipcsai Cornél kitűnő magyar exantrik.

◀▶▶▶ The Two Otto and Lola ▶▶▶▶

és a világ legkisebb zenebohócza.

Szenzatio! **Peterdi Gyula.**

Bergee testvérek Felső-Bajor nemzetközi táncosnők.

Rositta Arabella kuplé énekesnő.

A Főnyeremény. Kitűnő kacagató bohózat.

Es azonkívül a többi szerződött tagok föllépte.

Kezdeté fél 9 órakor. Belépti díj 1 korona.

Számos látogatásért esedez

Bienzi Mariska

igazgatónő.

736. 1—1.

Árverési hirdetés.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát képező és Kabalapaták (Szolnok-Dobokamegye) község határában fekvő bükk erdejéből a „B“ bükk-üzemostály I. tag „a“, „g“ és „h“ osztágainak területén (81-3 cat. hold), levő összes fatömeg árverés útján el fog adatni.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott írásbeli zárt ajánlatok folyó évi augusztus hó 21-ikén déli 12 óráig a városi Tanács iktatóhivatalába adandók be, mert később érkezett vagy utóajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

Az írásbeli zárt ajánlatokban határozottan kifejezendő, hogy ajánlattevő az árverési, szerződési és kihasználási részletes feltételeket ismeri, elfogadja és azoknak magát aláveti.

Ezek a részletes feltételek a városi levéltárban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az üzem-átvizsgálás adatai szerint az árverés alá kerülő fatömeg 18209 köbméter bükk (feldolgozva mintegy 29700 fűméter) és 1090 köbméter tölgyfa, előbbi csaknem teljesen tűzifa, utóbbi műfára alkalmas.

Árverés alá kerülő fatömeg kiállítási ára 40000 korona azaz negyvenezer kor. átalányösszegben állapítatik meg.

Az árverés tárgyát képező erdőterület egy összefüggő egész képez és Kabalapaták községtől 1 kilométer, az oroszmezői vasúti megállóhelytől pedig mintegy 5 kilométer távolságra fekszik.

Árverezni szándékozók tartoznak az elárverezendő fatömeg kiállítási árának 10 százalékat azaz négyezer koronát a városi házipénztárnál bánatpénzült előzetesen letenni s az erről szóló pénztári elismervényt írásbeli zárt ajánlatukhoz csatolni.

A kik az elárverezendő fatömeget személyesen megtekinteni óhajtják, tartoznak ebbeli szándékukat Tarsoly Árpád városi erdésznel bejelenteni, a ki további felvilágosításokkal is szolgál.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1900 július 27-ikén tartott üléséből.

Dr. Nagy Mór,
h. polgármester.

LEO MAGYAR SPORT LOVARDÁJA.**A Trecsintéren.**

Szombaton, augusztus 4-én

este 8 órakor

Fényes előadás

új műsorral.

Első fellépte **Mr. Ede**, mint Richard Voltgens.

(Csak 8 napos vendég-szereplés.)

Első föllépte!!! **Les 2 Figaro** nő és férfi zenebohócok, a jelenkor legjobbjai. Továbbá fellépte az egész társulatnak.

Minden vasár- és ünnepnapokon 2 előadás, az első délután 4 órakor, a második este 8 órakor.

Helyárak:

Zárszék számozott hely I. és II. sor 2 korona. I-ső ülőhely számozatlan III. és IV. sorban 1 korona 40 fillér. II-dik ülőhely V. és VII. sorban 1 korona. Karzati állóhely 50 fillér. Katonák örmestertől lefelé, deákok és gyermekek az ünnep és vasárnap esti előadások kivételével a következő árakat fizetik: Zárszék számozott 1 korona 20 fillér. I-ső ülőhely 80 fillér. II. ülőhely 60 fillér. Karzat 30 fillér.

◀▶▶▶ Hétfőn új tagok megérkezése. ▶▶▶▶

Beees pártfogásért esd

723. 4—0.

LEO,

igazgató.

Világ-Panoráma

elsőrangú műkiállítás!

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 1a. sz. alatt

Látogatás Budapest és Polában.

(1900 jul. 29. aug. 4-ig)

1. Budapest látképe a Dunával.
2. Budapest a Duna jobb partjáról tekintve.
3. A Ferencz József rakpart.
4. Gözhajók a Ferencz József-rakpart és a Gellérthegy kikötőinél.
5. A királyi palota a balpartról tekintve.
6. Részlet a királyi palota faljáról.
7. Diszkapu. Diszmenet az Andrássy-uton.
8. A király kísérete. Diszkapu az Andrássy-uton.
9. Jelenet a Dunaparti terménypiacon.
10. A bazilika és környéke.
11. A honvéd-emlék és környéke.
12. A nemzeti színház.
13. Az Eötvös-szobor.
14. Budapest látképe a Margit-szigettel.
15. A Deák-szobor.
16. A zsinagoga.
17. Gözhajók és gyümölcsárusok a Dunaparton.
18. A vígadó.
19. A Széchenyi-szobor és a tud. Akadémia.
20. A nemzeti múzeum és az Arany-szobor.
21. Kilátás a Gellérthegyől Budapestre és a Dunára.
22. Tárlat és forgalom a Duna-hídon.
23. A Margit-fürdő.
24. Buda látképe.
25. Jelenet a budai átagutnál.
26. Fűrdesi jelenet a Dunán.
27. Pola a „Panther“ osztrák-magyar hadihajó a kikötőben.
28. Kilátás egy házfedélről a hadi kikötőben.
29. Pola látképe. Hajók a kikötőben.
30. A „Frundsberg“ osztrák-magyar hadihajó.
31. A „Budapest“ hadihajó vízrebocsátása.
32. Fellobogozott hadihajók. A legénység diszálással.
33. Egy hadihajó fedélzetén. Kilátás a tengerre.
34. Római kapu és utca Polában.
35. Városház és piac.
36. Egy utca látképe.
37. Az arona. Kilátás a partnál.
38. Az arona belseje.
39. Római keltos kapu. Matrózok és gyermekesopori.
40. Utca és forgalom a vámhivatalnál.
41. A hadtengerészeti múzeum.
42. A hadtengerészet trogheumai a múzeumban.
43. Látványok a hadtengerészeti múzeumban.
44. Tegethoff-eréklyék a múzeumban.
45. Hadihajók. A hadi kikötő áttekintése.
46. Az „Erzsebet“ osztrák-magyar hadihajó. A kikötő.
47. A „Mária Theresia“ hadihajó. Pola.
48. Torpedóhajó a hullámozó tengeren. Pillanat-felvétel.
49. Ugrias a toronyról a tengerbe. Pillanat-felvétel.

Minden vasárnap új sorozatok!!

A Világ-Panoráma nyitva van mindennap reggel 9 órától déli fél 1 óráig és délután fél 2 órától esti 10 óráig.

Belépti díjak: Felnőtteknek 20 kr. Tanulók, gyermekek és katonák (örrmestertől lefelé) számára 10 kr.

Bérletjegyek 8 látogatásra felnőtteknek 1 forint 20 kr. Bérletjegyek 8 látogatásra tanulóknak és gyermekeknek 60 kr.

Iskolák és egyletek együttes látogatásának ára külön megegyezés szerint állapítatik meg.

Kiváló tisztelettel

740. 1—0.

az igazgatóság.

Nyomatott Magyar Mihály nyomdájában, Kolozsvárt.

Folies Bergé mulató
az Ujvilágban.

Ma pénitken 1900. augusztus hó 3-ikán nagy

ünnepélyes előadás

Back és Angeli igazgatók vezetése alatt elsőrendű művészekkel.

Különösen figyelemreméltó:

Nagy hatás! **Regnis Frigyes** művész és hegedű komika „Asmodi“, Ördög az uton.

Lipcsai Olga subrett.

Wolff Juliska színésznő.

Bácskai Sándor énekkomikus.

Bartelli Mari nemzetközi átváltozó táncosnő.

Erdő Renée táncosnő.

Márk Lajos jellemkomikus.

Guston Trio itt kedvelt zenebohócok

Kövesy Juliska népdal énekesnő.

Angeli duett párdalokok.

Patat Leo karmester.

Naponta új nevetett bohózatok. A műsor szigorúan családias.

◀▶▶▶ Kezdeté 8 órakor. Belépti díj 1 korona. ▶▶▶▶

Számos látogatásért esd

Back és Angeli

igazgatók.

382. 1—1.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!!**KOZEL F. JÓZSEF**

kályharaktárban

Kolozsvárt, Unio-utca 20. sz.

(Redoutali szoban)

Állandóan 300—400 darab kályha készletben van, melyek egy szűcség mint minőség tekintetében felülmúlhatatlanok s az eddig teljesített nagyobb megbízások teljes biztosítékot nyújtanak arra, hogy a nagyközönség további megbízásai is ép úgy mint azelőtt a legnagyobb szakértelem és pontosság mellett fog eszközöltetni.

Jó munkáért kitüntetve!

Léber Gyula első erdélyi

fonat- és szitaárú gyára Kolozsvárt

Torda-utca.

Klaszovitt György

szíj- és nyereggyártó

Kolozsvárt, Unio-utca.

Ajánlja mindennemű finom

bőrárú-czikket, utazó, lovagló-

és kocsizó czikketeket minden ki-

vitelben. — Nagy raktár, szolid

árak mellett.

DEMJÉN ÁGOSTON

műlakatos gyorsan és pontosan

teljesít mindenféle

Lakatos munkákat,

saját szabadalmazott ablak-

zárait szellőző készülékkel,

fűgőny-horgait különösen

ajánlja.

Jókai-utca 12. szám.

Unio-utca újdon-

sága!!!

Műjég, kitűnő tej, vaj és alud-

teti csarnokomból házhoz száll-

ítok megrendelés folytán jéggel

együtt a fenti czikkkekkel.

Szíves rendeléseket kér: **Pén-**

tek J-né tejcsarnok tulajdonos.

Varga Pál

ezimbalm-gyártónál megjelent

ezimbalmiskolából 1 hét alatt

tonitó segélye nélkül megtanul

ezimbalmozni bárki, melyet üz-

letemben vásárolt ezimbalmhoz

ingyen adok. Budapest, VIII.

Rökk Szilárd-utca 3. szám. —

Czimbalmokról képes árjegyzék

ingyen.

Eisele József

réz-, ércmű- és gőzkazán-gyár

Budapest,

V., Külső Váci-ut 138.

Első egyedüli magyar zongora-

gyáros **Thék Endre**. Főraktára:

Budapest, Üllői-ut 66. a gyár-

bar; fiókraktára: Kolozsváron,

Unio-utca 12., **Farkas Ödön**

igazgatónál.

HEVESI JÓZSEF

műasztalos

Gyár-utca 8. szám.

elvéllal mindenféle asztalos

munkát és fapadozatot.

Nagy raktár tart:

kitűnő minőségű, gőzben

szárított

Parkettekből!

Telefon 136.

Pénzkölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II.

helyre kedvező föltételekkel

nyerhető. Fölvilágosítást ad szí-

vességből **Gerő A.** volt kptári

igazgató Budapest VII. Nefeletjs-

utca 8. szám.